

**Kommunledningskontoret
Inköpsenheten****Riktlinjer för skötsel av Ljusdals kommun skogsbestånd****Bostadsnära skog**

Drygt 200 ha av kommunens skogsinnehav finns i anslutning till bostäder och annan bebyggelse. Dessa skogar kan vara upp till ca 150 meter breda. Många människor vistas ofta i dessa skogar.

Skötseln i denna skog ska inriktas mot att skapa variationsrikedom och god framkomlighet. Närmast bostäderna skapas skog med god genomsikt, längre in i skogsbestånden kan det lämnas en hel del underväxt och tätare skog. Träd som riskerar att falla ska tas ner. Bärande träd och buskar, till exempel, rönn, hägg, en och träd som är estetiskt vackra samt biologiskt värdefulla ska gynnas. Åtgärder utförs främst motormanuellt.

- Naturlig föryngring föredras. Ingen markberedning bör ske.
- Lövträd och tall premieras före gran i närheten av bebyggelse. En del gran kan lämnas lägre in i skogen.
- Jämna förband ska undvikas. Gruppställningar och gläntor ska förekomma.
- Røjning och gallring ska utföras för att skapa god genomsikt, tillgänglighet och variation. Bryn, lövskog och värdefulla träd ska gynnas.
- Ett sammanhängande trädskikt ska eftersträvas. Som regel görs ingen kalavverkning men smärre gläntor kan skapas.
- Avverkningsrester och annat ris ska tas bort där så är möjligt utan att spår bildas, särskilt vid stigar och välbesökta platser.
- Körskador ska minimeras. Uppkomna skador ska åtgärdas snarast möjligt.
- Information och dialog om större åtgärder ska ske direkt till/med berörda.

Tätortsnära skog

Knappt 500 ha av kommunens skogsinnehav kan räknas som tätortsnära. Denna skog ligger inom ca 1 km från tätorterna. Gränsen är dock flytande då tillgängligheten är viktigare än avståndet. Den tätortsnära skogen har ett högt rekreativvärde.

Skötseln av denna skog ska gynna en variation i trädslagssammansättning, underväxt och skogstyper. Vägar och stigar för promenad och motion röjs regelbundet från hindrande vegetation och riskträd. Skogliga åtgärder utförs främst maskinellt.

- Naturlig föryngring ska eftersträvas. För att gynna föryngring kan alternativa metoder, som kant- och luckhuggning, användas. Om risk för att föryngring uteblir, ska plantering utföras. Skonsam markberedningen kan ske.

Kommunledningskontoret Inköpsenheten

- Där förutsättningar finns kan skogsbruket vara hyggesfritt och inriktas mot ett kontinuitetsskogsbruk.
- Inga avverkningsytor större än ca 3,0 ha bör tas upp.
- Uppkommet ris ska omhändertas och köras bort vid stigar och i anslutning till välfrekventerade platser.
- Tillgängliggöra besök i skogen genom att anpassa välfrekventerade spår, grillplatser och andra friluftsanordningar för funktionsnedsatta och äldre.
- Körskador ska minimeras. Uppkomna skador ska åtgärdas snarast.

Naturvärdesskogar

Fyra kommunala reservat är avsatta, Djupbäcken, Kallmyr, Kläppaängarna och Järvsöklack. Därutöver ingår kommunal mark som en del i Mellanljusnans naturreservat samt Storkvarnbergets naturreservat nära Tenskog. På kommunens skogsinnehav har dessutom ett stort antal nyckelbiotoper och områden med höga naturvärden identifierats och avgränsats. Sammanlagt uppgår naturvärdesskogarna till ca 600 ha, vilket motsvarar 13 % av den produktiva arealen.

Skötsel

För att naturvärdena i kommunens reservat och nyckelbiotoper mm ska kunna bevaras och utvecklas krävs relevanta skötselåtgärder. Insatserna kan skifta mellan olika naturtyper men huvudinriktningarna är antingen fri utveckling eller någon typ av störning. Störningarna kan t ex utgöras av brand, bete eller översvämningar och skötseln kan utformas för att efterlikna dessa.

Produktionsskog och markreserv

Produktionsskog finns i utkanten av kommunens skogsinnehav, längre bort från tätorterna. Produktionsskog definieras som den skog som inte utgörs av bostadsnära-, tätortsnära- eller naturvärdesskogar. Värdena för rekreation och biologisk mångfald är här generellt lägre. Ett ekonomiskt inriktat och ekologiskt hållbart skogsbruk ska vara huvudinriktningen. Skogsbruket ska ge en hög avkastning och värdeutveckling. Skogsbruket skall vara ståndortsanpassat. Av kommunens innehav kan ca 3000 ha räknas hit.

- Den för närvarande ojämna ålderklassfördelningen ska på sikt utjämnas.
- Naturlig föryngring eller plantering ska utföras beroende av vad som ståndortsmässigt och ekonomiskt är mest lämpligt.
- Användandet av främmande trädslag ska vara restriktivt.
- Blandskogar och inslag av fler naturliga trädslag ska främjas vid föryngring, röjning och gallring.

Kommunledningskontoret Inköpsenheten

- Sälj, bärande träd och buskar ska sparas regelmässigt.
- Normal röjning, gallring och slutavverkning ska utföras med hänsyn till friluftsliv, t.ex. vandringsleder, kulturmiljöer, fornlämningar och naturvärden.
- Vid gallring eller slutavverkning ska avverkningsmetod väljas efter ekonomiska och miljömässiga kriterier.
- Föryngringsytor större än 6 ha bör inte tas upp.
- Skogsgödsling kan utföras på lämpliga marker.

Markreserv

Kommunens skogar ska tjäna som markreserv. Framför allt ska produktionsskogar användas vid framtida exploatering eller som bytesmark när privatägd mark behöver tas i anspråk. Kommunen ska även bevaka möjligheter till förvärv av fastigheter där översiktsplaner anger bebyggelse eller industriändamål eller för att trygga lämplig bytesmark.

Död ved

Död ved i alla former utgör substrat för en stor mängd vedlevande insekter, svampar och lavar och har därmed stor betydelse för den biologiska mångfalden.

- All död ved äldre än 1 år ska lämnas kvar i skogen om det inte uppenbarligen försvårar skogsbruksåtgärder. Vid åtgärder ska färsk ved lämnas kvar för att nyskapa död ved.
- Även i tätortsnära områden kan grov död ved, där så är möjligt, lämnas kvar efter skogliga åtgärder.

Löv

Kommunens skogar har i dag en lövandel som uppgår till 8 % av den totala virkesvolymen.

Skötseln bör inriktas mot att öka lövandelen samt att öka andelen lövdominerade bestånd.

Vatten

Skogsbruket påverkar även vattenmiljöer. Kör-och markskador nära vattenmiljöer kan orsaka slamtransport ut i vattnet. Slam täcker lekbottnar för fisk och bestånd av flodpärlmusslor. Slammet kan även innehålla tungmetaller som till exempel kvicksilver. Träden i kantzoner ger skugga, tillför död ved och föda till vattenlevande organismer i form av löv, barr och småkryp.

- Ingen körning eller markberedning får ske i eller i direkt anslutning till sjöar och vattendrag.
- Kantzoner med träd och buskar ska lämnas.
- Överfarter ska byggas över vattendrag och diken vid terrängkörning
- På- och avfarter till vägar och broar får inte orsaka slamtransport till vattnet.

**Kommunledningskontoret
Inköpsenheten****Trädärenden**

Kommunen får varje år in ett antal önskemål från privatpersoner om fällning av träd och röjning av sly. Det kan röra sig om träd som riskerar att falla, beskuggning av fastigheter och störningar för antenner. Det kan handla om att barr och löv hamnar på gräsmattor eller i hängrännor samt skymmande av utsikter från träd och buskar som "är i vägen". Utrymmet för att kunna tillgodose önskemål från enskilda medborgare är begränsat, men där inkomna önskemål ligger i eller i anslutning till planerade åtgärdsområden tillgodoser kommunen dessa i möjligaste mån. Kommunen behandlar inkomna önskemål enligt följande:

Kommunen är sparsam med att fälla friska träd. Nedanstående skäl tar kommunen generellt inte hänsyn till vid bedömning av önskemål.

- Enskilda träd som skymmer utsikt.
- Att träd skymmer parabol eller annan utrustning.
- Att träd tappar löv, barr, kottar eller dylikt på tomt.
- Att träd sprider pollen.
- Endast träd och vegetation som bedöms utgöra en uppenbar fara för liv och egendom åtgärdas omgående.

Skogsbruksplaner och certifieringar

Kommunens skogsinnehav ska vara miljöcertifierad i det på marknaden etablerade certifieringssystemet PEFC. Certifieringens regler utgör en lägsta nivå för kommunens arbete.